

OGLAŠAJTE V
NAJSTAREJŠEMU
SLOVENSKEMU
DNEVNIKU V OHIO

Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO

Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXI. — LETO XXXI.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), APRIL 14, 1948

ŠTEVILKA (NUMBER) 74

Novi grobovi

JOSEPHINE ZLOTY
Včeraj popoldne je preminila v Woman's bolnišnici Josephine Zloty, rojena Kovač, stara 45 let. Stanovale je na 3 Biedler Rd., Willoughby, O. Bila je članica društva France Prešeren št. 17 SDZ. Zapušča žalujčega soproga Alexandra, hčer Mrs. Margaret King, vnuka in sestro Mrs. Angela Rolih. Pogreb se bo vršil v petek iz Svetkovega grobnega zavoda.

FRANK RUPNIK

V nedeljo je preminil v bolnišnici Frank Rupnik, star 45 let, stanujoč na 1249 E. 61 St. Rojen je bil nekje v južni Ameriki. Tukaj zapuša soprogo Helen, rojeno Mayer, sina T/5 Raymond, ki se nahaja v vojaški službi na Guam, sestro Mrs. Nettie Litchestine in brata Josepha. Pogreb se bo vršil v petek jutraj ob 10. uri iz Biedlerovega grobnega zavoda na 904 Superior Ave. na pokopališču Calvary.

Domače vesti

Veje na odru
Jutri večer ob osmih se vršijo vaje zboru Jarja na odru SND, St. Clair Ave. Koncert se bo vršil 25. aprila in čas je krajši, zato se prosijo vse pevce in pevke, da se gotovo navzoči pri vajah.

Vrnite vstopnice

Tajnik zboru Jadran prosi vse člane in one, ki so imeli vstopnice v predprodaji, da navedejo prav gotovo vrnejo neproizvedene vstopnice ali denar, da mu jih lahko zaključijo račune neplačane priredbe.

V bolnišnici

V St. Luke's bolnišnici se nahaja Edward (Birchie) Kromar, soproga Frances Kromar iz 665 E. 160 St. Prijatelji so vabljeni, da ga obiščejo, mi mu pa želimo skorajšnje popolno okrevanje.

Zadušnica

Jutri, v četrtek jutraj ob 14. uri se bo brala zadušnica za cerkvi sv. Vida v spomin družine obletnice smrti Agnes Sot. Prijatelji in prijateljki so vabljeni, da se opravila udeležijo.

Trgovine izgubile licence

Te dni je v Clevelandu pet trgovin izgubilo trgovinska dovoljenja (vendor's license), ker ne preiskava odkrila, da so govorili o prodaji državo pri prodajnem davku (sales tax).

Jugoslavija obtožuje Anglijo in Zedinjene države, da provokirata nemire v Trstu

BEOGRAD, 12. aprila.—Jugoslavski zunanji minister Stojan Simić je danes izročil američanu in angleškemu ambasadorju v Beogradu note, s katerimi v Zedinjene države in zvezi držav na Srednjem vzhodu, da bi na ta način opravičila podaljšano okupacijo in zagotavlja, da anglo-ameriške sile skušajo vsvariti tudi vtis, da Trst ne more preživeti kot neodvisno področje in da so dovolile, da se je pri upravi v teku šestih mesecev pojavil deficit v znesku 15,000,000,000 lir.

Beograjski časopis "Borba" pa obtožuje Anglijo in Zedinjene države, da sta povzročili vrsto obmejnih incidentov z namenom, da bi se vplivalo na italijanske volitve.

Stassen zmagal v primarnih volitvah v državi Nebraski

Governer Dewey na drugem mestu, senator Taft pa na tretjem

OMAHA, Neb., 14. aprila (sreda)—Iz popolnih volilnih poročil, ki so prišla iz 821 volilnih okrožij izmed 2,024 v državi Nebraski, je razvidno, da je v republikanskih primarnih volitvah zmagal bivši minnesotski governor Harold E. Stassen, ki je dobil 25,672 glasov.

Na drugem mestu stoji new-yorški governor Thomas E. Dewey s 17,543 glasovi, dočim se ohijski senator Robert A. Taft nahaja na tretjem mestu, s 6,957 glasovi.

Izid glasovanja glede ostalih republikanskih predsedniških aspirantov, katerih imena so bila na glasovnici, je bil sledeči:

General MacArthur 2,028 glasov, senator Arthur Vandenberg 1,675 glasov, predsednik nižje kongresne zbornice Joseph Martin 421 glasov, californijski governor Warren pa 412 glasov.

Farmarska okrožja dala močno podporo Stassenu

Kot razvidno iz nepopolnih volilnih poročil, je dobil Stassen pretežno večino glasov v farmarskih okrožjih, dočim obstoja edino upanje za Deweya, ako bi poročila iz mestnih volilnih okrožij pokazala, da v teh okrožjih močno nadkriljuje bivšega minnesotskega governorja.

Kar se tiče senatorja Tafta, je postalo kmalu jasno, da je ostal daleč zadaj, in da v tekmi med Stassenom in Deweyom niti v pošteev ne bo prišel. To je močan udarec za njegovo kandidaturu, ki utegne vplivati tudi na izid primarnih volitev v Ohiju, ki se bodo vršile 4. maja, in pri katerih se bo moral kosati s Stassenom, ki ima tudi v njegovi domači državi svojo listo kandidatov za delegate za republikansko narodno konvencijo.

Volitve v Nebraski so tudi iznova potrdile, da se je pokazalo že v Wisconsinu, da gen. MacArthur nima nobene prilike, da bi dobil republikansko predsedniško nominacijo.

140 OBTOŽENIH RADI SABOTAŽE V GRČLI

ATENE, 11. aprila.—Mornariško ministrstvo je danes naznanilo, da bo posajenih na začetno klop 140 častnikov, podčastnikov, mornarjev in civilistov, ki so obtoženi "sabotaže, špijonaže ter tatvine raznih tajnih dokumentov."

policije bilo rekrutirano iz vrst predvojnih fašistov.

Jugoslavanska vlada dalje pravi v noti, da anglo-ameriška uprava ustvarja nmenoma vtis, da je Trst središče nemirov, da bi na ta način opravičila podaljšano okupacijo in zagotavlja, da anglo-ameriške sile skušajo vsvariti tudi vtis, da Trst ne more preživeti kot neodvisno področje in da so dovolile, da se je pri upravi v teku šestih mesecev pojavil deficit v znesku 15,000,000,000 lir.

Beograjski časopis "Borba" pa obtožuje Anglijo in Zedinjene države, da sta povzročili vrsto obmejnih incidentov z namenom, da bi se vplivalo na italijanske volitve.

Rusi baje gradijo močno zračno silo

WASHINGTON, 13. aprila.—Letalski tajnik E. Stuart Symington je danes pred kongresnim odsekom za oborožene sile pričal, da ima vlada informacije, glasom katerih Rusija gradi "največjo zračno silo na svetu," z namenom, "da bo pripravljena na preiskušnjo moči" z Zedinjenimi državami.

Med tem ko je Symington pričal, pa je finančni odsek brez odlašanja potrdil postavko za ojačenje ameriške zračne sile, kakor je zahteval obrambni tajnik Forrestal. Postavka ni bila niti za en cent znižana.

(Iz Berlina se poroča, da je polkovnik Sergej Tulpanov, politični ravnatelj pri sovjetski vojaški vladi v Nemčiji, na nekem zborovanju nemške mladinske organizacije izjavil, da Marshallov plan pomeni razdelitev Nemčije in cele Evrope v dva tabora, to pa da pomeni vojno. Tulpanov je dejal, da je Marshallov plan poizkus, da se "reši potapljajoča kapitalistična ladja.")

Stalin pravi, da bo čas zacelil rane nezaupnosti

MOSKVA, 13. aprila.—Tu je bila danes priobčena izjava, katero je podal premier Stalin 7. aprila, na banketu, ki se je vršil ob priliki podpisovanja pogodbe med Sovjetsko zvezo in Finsko.

V tej izjavi je sovjetski premier izrazil prepričanje, da se bo s časom in trudom odstranilo nezaupanje in sumničenja med narodi. To je bila prva Stalinova javna deklaracija glede mednarodnih odnosov iz leta 1947, ko je imel pogovor s Haroldom Stassenom.

Tukaj se izjavi smatra za znamenje, da Sovjetska zveza pričakuje zmanjšanja napetosti med vzhodom in zapadom.

Stalin pa je v istem govoru izrekel tudi nekaj rezkih besed na račun državnikov drugih velikih sil. Dejal je, da ne sklepajo poštenih in pravičnih pogodb z malimi narodi, ker jih ne smatrajo za enakovredne člane v družini narodov.

COSTA RICA BO KMALU V ROKAH UPORNIKOV

PANAMA, 13. aprila.—Panamski časopis "Star Herald" je danes priobčil vest, da je padec vlade v Costa Rici neizogiben. Casopis poroča, da so uporniki pod poveljstvom Jose Figueresa zavzeli Cartago, ki se nahaja južno od prestolnice San Jose.

Do upora je prišlo 1. marca, ko je kongres razveljavil izvolitev Otilio Ulate Blanca za predsednika Costa Rice. Njegov nasprotnik Rafael Calderon Guardia, ki je očitno bil poražen, je hotel obdržati predsedniško pozicijo s silo. Figueres se bori za Blanca.

V LJUBLJANI SODIJO SKUPINO VOHUNOV

BEOGRAD, 13. aprila.—Danes se je v Ljubljani začela obravnava proti dvajsetim vojunom, ki so obtoženi, da so organizirali oborožene sile kot predpripavo za intervencijo neke tuje sile.

Na čelu obtožencev se nahaja profesor Milko Bitenc.

Obtožnica med ostalim pravi, da so obtoženi pošiljali zaupljive vojaške in ekonomske informacije v inozemstvo in isto tako lažniva poročila o razmerah v Jugoslaviji s ciljem, da provokirajo oboroženo intervencijo in vmešanje v notranje zadeve Jugoslavije.

MATI USTRELILA 4 OTROKE, POTEM PA IZVRŠILA SAMOMOR

PITTSBURGH, 13. aprila.—Mrs. Gilbert E. Morcraft, stara 32 let, je ustrelila svoje štiri male otroke, dve hčerki in dva sinčka, katerih najmanjši je bil 7 mesecev star, najstarejši pa 12 let, potem pa s kroglo vzela svoje lastno življenje.

Trupla je našel njen mož, ki je odvetnik pittsburskega šolskega odbora, ko se je zgodaj zjutraj vrnil domov. Policija pravi, da se je tragedija odigrala malo pred polnočjo.

Mrs. Morcraft je bila najdena ustreljena na svoji postelji, poleg nje pa je bilo truplo njene 12-letne sinčke. Ostali trije otroci so bili očitno ustreljeni v posteljah, ko so spali.

Mrs. Morcraft se je kot dijakinja na Carnegie Institute of Technology učila streljanja in bila znana kot najboljša strelka v šoli. Policijska preiskava je odkrila, da je za pokončanje otrok in sebe porabila samo pet krogel.

Njen mož pravi, da si ne more predstavljati, kaj je ženo tiralo k dejanju. Rekel je, da je bila dobre volje, ko je zvečer zapustil dom in šel na neko sejo. Dostavil pa je, da je bila lažna hudo bolna na živcih in da se je od tedaj nahajala v zdravniški oskrbi.

Odbor Z. N. zahteva, da se v Palestino pošlje vojaštvo

LAKE SUCCESS, N. Y., 13. aprila.—Komisija organizacije Združenih narodov za delitev Palestine je danes zahtevala, da se v Palestino pošlje oboroženo silo, da se prepreči kaos po 15. maju.

Komisija je v svojem poročilu opozorila izvanredno skupščino, ki se bo začela v petek, da se bo vojaštvo nujno potrebovalo, brez oziroma, kaj bo skupščina sklenila glede načrta za delitev Svete dežele.

"Stalno poslabšanje položaja v Palestini vodi v neizogibno domnevo, da se bo vsled pomanjka zadostnih sil, ki bi upostavila in čuvala zakon in red v Palestini po prenehanju mandata, začel kaos, lakota, nasilje in krvolitje v Palestini, vključno v samem Jeruzalemu."

Palestinska komisija pravi, da bi se moralo podvzeti potrebne mere še pred 15. majem, ko se bo prenehal angleški mandat nad Palestino.

Naročajte, širite in citajte "Enakopravnost!"

Rusija zavrgla predlog zapadnih sil glede Trsta

Kratke vesti

JUGOSLOVANSKO-POLJSKI TRGOVINSKI SPORAZUM

VARSAVA, 13. aprila.—Poljska in Jugoslavija sta danes podpisali trgovinski sporazum, ki predvideva izmenjavo dobrin do konca leta v vrednosti \$22,000,000.

RAZKACENA MATI UBILA OTROKA

KORKLAND LAKE, Ont., 12. aprila.—Policija je danes aretirala Mrs. Lucille LaMarche, staro 21 let, za katero veruje, da je vrgla v peč svojega dva meseca starega sina, ker jo je razkačil s svojim jokom.

PRVE POSILJKE V OKVIRU MARSHALLOVEGA NOČRTA

WASHINGTON, 14. aprila.—Danes se je uradno začel izvajati Marshallov načrt za zapadno Evropo. Na tisoče ton ameriškega žita se je začelo tovoriti v ladje pri Galvestonu, Texas.

Ukaz, da se začne tovoriti šest trgovinskih ladij z žitom, je dal upravnik Marshallovega načrta Paul G. Hoffman. Prvim ladjam bodo sledile druge natovorne s hrano, kurivom, stroji in ostalimi potrebščinami za 16 držav zapadne Evrope in zapadne zone Nemčije.

Pet od prvih šest ladij bodo odplule v Francijo, šesta pa v Nizozemsko.

PRILIKE ZA MIR UGODNE, IZJAVLJA FORRESTAL

WASHINGTON, 12. aprila.—Obrambni tajnik James Forrestal je danes priporočal uzakonitev predloga za novačenje in splošno vojaško službo ter dejal, da se ako bodo Zedinjene države zadržale odločno, so prilike za mir še vedno ugodne. Med ostalim je dejal, da Rusija še vedno ne poseda atomske bombe.

Istočasno, ko je Forrestal pričal pred kongresnim odsekom, pa je skupina odličnih znanstvenikov in verskih voditeljev, med katerimi je bil tudi dr. Albert Einstein, apelirala na kongres, da odloži akcijo glede zakona za novačenje, dokler se ne vidi, kakšen učinek bo imel Marshallov plan.

VOJAŠTVO KLICANO. DA POMAGA V POPLAVI, KI OGROŽA JUŽNI OHIO

COLUMBUS, O., 13. aprila.—Danes popoldne je bila edinica ohijske državne milice v Marietti poklicana, da nastopi aktivno službo v krajih v dolini reke Ohio, ki je prestopila bregove in še vedno narasča.

Najbolj ogroženo je mesto Marietta, kjer je nekaj družin tik ob strugi reke že zbežalo s svojih domov, dočim druge čakajo, da voda naraste do njihovih domov, predno se bodo umaknile.

Tudi governor West Virginije, ki je na reko Ohio na južnem bregu, je pozval oddelke državnega inženirskega polka v aktivno službo. Ogroženi so zlasti kraji v okolici Parkersburga.

Revizija mirovne pogodbe z Italijo bi pomenila kršitev osnovnih principov demokracije, pravi odgovor iz Moskve

LONDON, 13. aprila.—Moskovski radio je nocoj naznanil, da je Sovjetska zveza zavrgla predlog Zedinjenih držav, Anglije in Francije, da se skliče konferenca štirih velikih sil z namenom, da bi se razmotrivalo o vrnitvi Trsta Italiji in sicer potem revizije mirovne pogodbe za Italijo.

Radijsko poročilo pravi, da je bil odgovor sovjetske vlade poslan v London, Pariz in Washington.

V svojem odgovoru Sovjetska zveza poudarja, da je iz Trsta bilo ustvarjeno svobodno mesto na podlagi mirovne pogodbe z Italijo, katero mirovno pogodbo je pripravil Svet zunanjih ministrov štirih velikih sil, podpisalo pa jo je 21 držav.

Kot pravi poročilo iz Moskve, je v ruskem odgovoru rečeno, da revizija takšnega dokumenta (mirovne pogodbe z Italijo), bi ne bila samo nesprejemljiva, ampak bi obenem kršila "osnovne principe demokracije."

Pogajanja med Jugoslavijo in Italijo izključena

Zedinjene države, Francija in Anglija so predlagale sestanek "sil, ki so zainteresirane v usodo Trsta." Po predlogu zapadnih sil bi se sestanek, ako bi bila Rusija na to pristala, vršil v začetku maja v Parizu.

Zapadne sile so tozadevni predlog postavile Rusiji 20. marca, potem pa zopet urgirale odgovor 9. aprila. Javno pa je predlog, da se Trst potom revizije mirovne pogodbe vrne Italiji, objavil francoski zunanji minister George Bidault v Turinu. Predlog zapadnih sil se je smatralo za diplomatsko potezo, da se pri italijanskih parlamentarnih volitvah 18. aprila podpre proti-komunistične stranke.

Jugoslavija, ki je bila najbolj prizadeta pri vprašanju vrnitve Trsta Italiji, ni bila sploh vprašana za mnenje. Vložila je uraden protest vsled predloga zapadnih sil, ne sicer vsled vsebine, ampak le načina, na kateri je bil podan. Današnji ruski odgovor pa obenem izključuje tudi jugoslovansko sugestijo, da bi se Jugoslavija in Italija medsebojno sporazumeli v duhu "Tito-Togliattijevih" pogovorov.

Zapadne sile se borile, da se Trst pusti Italiji

Svobodno tržaško ozemlje, ki obsega 430 kvadratnih milj in ima 330,000 prebivalcev, je bilo ustanovljeno kot protektorat organizacije Združenih narodov s posebno določbo v mirovni pogodbi za Italijo. Nahaja se na meji med vzhodno in zapadno Evropo (ali pa kot to ameriški tisk običajno nazivlja na meji "železne zaves").

Pri konferencah ministrov za zunanje zadeve štirih velikih sil je bil prav Trst eno najbolj kočljivih vprašanj. Trst je zahtevala tako Jugoslavija kot Italija. Zedinjene države so pri diskusijah zagovarjale Italijo, dočim je Rusija močno podprla zahteve Jugoslavije. Končno pa je kot kompromisna rešitev bil sprejet predlog, da se iz Trsta ustvari Svobodno mesto.

Židje v Palestini ustanovili vlado

JERUZALEM, 14. aprila.—Predstavniki Židovske agencije je danes naznanil, da so židje na svojih področjih Palestine že ustanovili svojo lastno vlado in sicer mesec dni pred naznanjenimi načrti.

Glavni zionistični svet je včeraj naznanil, da se bo proglasilo neodvisno Židovsko državo v Sveti deželi 16. maja, ko se bo angleški mandat prenehal.

"Židovska samovlada je že živ večji organ. Tega se očitno ne zavedajo v Lake Successu," je rekel predstavnik Židovske agencije.

Za židovsko vlado je predviden kabinet 13 ministrov, med njimi premier, ministri zunanjih zadev, ekonomije in financ, obrambe, trgovine in industrije, delavstva, poljedelstva, pravde, prosvete in zdravja.

Doslej se še ni objavilo imen ministrov.

Pri koncu je predstavnik izjavil:

"Mi se lahko branimo. Ponavljamo, da ne želimo vojne z Arabci. Takšna vojna lahko samo povzroči trpljenje in izgube tako njih kot nam. Arabci bi se morali pomiriti z dejstvom, da je židovska samouprava stalni pojav na Srednjem vzhodu. Pripravljeni smo, da se z Arabci sporazumemo glede načrta za medsebojno sodelovanje na podlagi enakopravnosti statusa in prilike."

MED-AMERIŠKA KONFERENCA SE BO NADALJEVALA

BOGOTA, Kolumbija, 13. aprila.—Glavni delegati 21 držav, ki tvorijo vse-ameriško konferenco, so danes sklenili, da v razdejanju Bogoti nadaljujejo z delom.

Sklep, da se konferenca zaključi v Bogoti, kjer se je tudi začela, je v soglasju s čuti delegatov, da se ne bi smelo dovoliti, da bi se komunisti lahko bahali, da so "jih vrgli ven."

V zvezi z nemiri, ki so izbruhnili v Kolumbiji, je sovjetska agencija Tass označila za "nesmiselne potvorbe" vesti, da so baje "ruski agenti" sodelovali pri dogodkih v Bogoti.

JUTRI BODO PRIMARNE VOLITVE V NEBRASKI

OMAHA, 11. aprila.—V torek se bodo v državi Nebraski vršile primarne volitve, ki bodo igrale važno vlogo v zadevi vprašanja, kdo bo bodoči republikanski predsedniški kandidat. V borbi za delegate so senator Taft, gov. Dewey in bivši minnesotski governor Stassen, ki so danes vsi podali izjave, da bodo zmagali.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

ITALIJANSKO LJUDSTVO PRED VELIKO ODLOČITVIJO

I.

Prihodnjo nedeljo se bodo v Italiji vršile volitve, ki bodo ne samo odločile o usodi italijanskega ljudstva, ampak bodo obenem izvršile velik vpliv na bodoče dogodke v zapadni Evropi.

Pri teh volitvah sodelujejo tudi Zedinjene države. Brez vsakega spoštovanja suverenitete italijanskega naroda poskušajo z grožnjami, podkupnino, obljubami in propagando proti komunizmu in Sovjetski zvezi vplivati na svobodno izbiro italijanskega ljudstva. Milijone pisem je po nasvetu predsednika kongresa Martina bilo poslanih v Italijo. Pri tej pisemski kampanji, ki je bila posebno živahna zadnja dva tedna, so sodelovali tudi ameriški časopisi, ki predstavljajo ameriške monopole in katerih simpatije so seveda na strani kliše bankirjev, industrijalcev, veleposestnikov, cerkvene gospode, ki danes s pomočjo de Gasperi, poskušajo uvesti v Italijo klerofašistično diktaturo po vzorcu Francove Španije.

Kot smo že na tem mestu omenili, je "Cleveland Press" šel tako daleč da je odprto svetoval ameriškim državljanom italijanskega porekla naj pišejo svojim sorodnikom, da bo prišlo do vojne, ako bodo pri volitvah zmagali levičarji.

V soglasju s Trumanovo doktrino in Marshallovim načrtom za pobijanje "komunistične nevarnosti" pa je naša vlada podvzela celo vrsto "diplomatičnih" potez, katerih namen je, da se pomaga bivšemu vatikanskemu knjižničarju de Gasperiju—ali pa, kot ga italijanski levičarski tisk nazivlje "ameriškem ministru za italijanske zadeve." Najprej je prišel predlog o vrnitvi Trsta Italiji, s katerim se je hotelo zaneti sovražstvo napram Jugoslaviji in odvrti pozornost italijanskih volilcev od socialnih in ekonomskih vprašanj, ki jih de Gasperijeva klerikalna vlada ni rešila. Potem pa so z veliko pompo Zedinjene države izročile Italiji neke stare ladje in obljubile, da ji bodo vrnilo okrog \$35,000,000, ki so bili v Ameriki zamrznjeni. Sedaj pa pritiskajo, da bi se Italijo sprejelo v članstvo organizacije Z. N. Obljublajo pa še mnogo drugih stvari, ako bodo Italijani poslušali nasvete naše vlade. V nasprotnem slučaju pa so seveda grožnje. Italijanom grozi, da ne bodo več dobivali nobene pomoči iz Amerike, ako bodo volili za komuniste in končno jim grozi tudi z vojno.

Resnična demokracija se ne zateka k takim metodam pritiskanja na druga ljudstva. Resnična demokracija bi morala spoštovati želje drugih narodov, pa če nam to uga-ja ali pa ne. Volitve v Italijo so vprašanje, ki prizadeva izključno le italijansko ljudstvo in o katerem italijansko ljudstvo mora odločiti po svoji vesti in po svojem lastnemu prepričanju. Čemu je treba pritiskati, strahovati, groziti z represalijami? Čemu je treba na vsak način prisiliti italijansko ljudstvo, da glasuje za veleposestnike, bankirje, industrijalce, cerkvene predstavnike, reakcionarce in fašiste? Ali ni to res dokaz, da naša zunanja politika ne podpira stvar demokracije, ampak najhujše sovražnike resnične ljudske demokracije?

Druge tuja sila, ki se odprto vmešava v volitve v Italijo, je Vatikan. Dočim poskuša naša vlada potom materialnih sredstev vplivati na italijansko ljudstvo, se Vatikan ukvarja bolj z "duhovnim" pritiskom. S prižnic v cerkvah Italije, pred temi usodopolnimi volivami, grmijo duhovniki proti komunizmu in v svoje pridige mešajo politične in volilne parole. Po navodilih iz Vatikana pozivajo vernike, naj oddajo svoje glasove za de Gasperija. Milanski kardinal Schuster je zagrozil, da bo vse katoličane, ki bodo volili za Demokratično fronto izobčil iz cerkve. S podobnimi represalijami so zagrozili tudi najvišji cerkveni voditelji. Skofiji pišejo politična pastirska pisma in se mešajo v notranje zadeve Italije, brez ozira na Kristusov nauk: "... moje kraljevstvo ni od tega sveta."

Jasno je, da bi Vatikan želel podobno vlado, kot jo ima fašistična Španija, in ni nobenega dvoma, da bi de Gasperi želel ponižno izpolniti, ako bi dobil pri volitvah zadostno večino, da bi lahko zatl vsako opozicijo z istimi metodami, kot jo je zatl Franco v Španiji.

Vatikan se meša v italijanske volitve, akoravno s tem krši Lateranski sporazum, ki prepoveduje duhovnikom politične aktivnosti. Toda, kot pri vprašanju "obrambe demokracije," ki se ga tako očitno izrablja za podpiranje reakcionarnih in nedemokratskih režimov, tako se vprašanje "obrambe vere" izkorišča za najbolj materialistične intere-

se male skupine veleposestnikov in kapitalitov, za politične in materialne interese Vatikana, ki v sami Italiji lastuje veleposestva in delnice vodilnih italijanskih monopolov. Iz tega razloga je popolnoma razumljivo, zakaj Vatikan s takšno vnemo sodeluje pri volilni kampanji. V Jugoslaviji so na primer škofje s pastirskimi pismi podprli zločinski fašistični režim Ante Pavelića, ki je cerkvi dal posebne privilegije, toda ti isti predstavniki Vatikana pa so obdili Titovo vlado, ki je izvedla agrarne reforme, dala kmetom zemljo in med ostalim razkosala tudi cerkvena veleposestva.

Ni dvoma, da se italijansko ljudstvo, ki je katoliško, še vedno nahaja pod vplivom duhovnikov, pa naj bo tudi pri takšnih ne-verskih vprašanjih kot so volitve. Toda prav to zlorabljanje verskih čutov italijanskega ljudstva v politične namene potrjuje, kako prav je imel ruski pisatelj Maksim Gorki ko je zapisal: "Eni narod držijo za roge, da bi ga drugi lažje molzli."

(Konec jutri)

UREDNIKOVA POŠTA

Bliza se koncerti Slovana

Euclid, Ohio. — Zelo hitro poteka čas in kaj kmalu bo prišel dan koncerta pevskega zbora "Slovana". Dne 2. maja bo zbor prvič priredil svoj koncert v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Tako se bo občinstvu prihranilo dolgo pot v belo Ljubljano.

Vstopnice na ta koncert, ki obeta biti zelo bogat po vsebini, so že sedaj v predprodaji, in jih lahko dobite v Orazmavi slaščičarni v SND, St. Clair Ave., kot tudi pri vsakem pev-cu zbora.

Torej, zbor Slovan se prija-zno priporoča cenjeni javnosti za obilen poset. Sezite po vstopni-cah in rezervirajte si 2. maj za "Slovana". Pričetek koncerta bo ob 4. uri popoldne.

Frank Rupert, tajnik.

Za Mladinski pevski zbor SDD

*Kdor hoče dolgo mlad ostati,
visoko starost doživeti,
k mladini mora se podati
z njo živeti, delati, peti!*

Kaj bo v nedeljo popoldne 25. aprila? Eni vedo, drugi pa ne. Kako pa naj človek vse ve? Je pa pravilno, da ako tisti, ki ve, tudi drugim pove, da bo imel Mladinski pevski zbor koncert.

To bo dan naše mladine, dan naše mile pesmi, dan naše lepe besede, dan vedno novih pogankov narodne zavednosti, dan ki bo prikupil višek ponosa, veselja in tihe sreče in nas objel ko bomo gledali to našo cvetno mladino, to cvetje naše-ga naroda.

Nedeljo 25. aprila si določite, da boste prišli v Slovenski delavski dom na Waterloo Rd. in napolnili dvorano kot pri prejš-njih priredbah, se med mladino navžili veselja in ji s tem tudi pomagali pri njenem daljnem delu. Tam nas ne bo doseglo gr-menje političnih šarlatanov in vojnih hujskačev, ki človeku poskušajo izčrpati živce in mu krajšajo življenje. Tam nam bo nekaj ur vselega in med mla-dino zadovoljnega uživanja pri-pomoglo k zdravju več kot pa en obisk k zdravniku in vse to za mnogo manj denarja — za 75 centno vstopnino.

Stare manjice in očetje ne po-zabite opozoriti svoje hčere in sinove na to prireditve in pri-jeljite tudi otroke s seboj, ker bomo imeli obilo zabave. Pri temu zboru je mnogo otrok tukaj rojenih staršev.

Torej pridite prav gotovo v nedeljo popoldne 25. aprila v Slovenski delavski dom na Wa-terloo Rd.!

J. Tomšič.

Gandhi--zadnje razdobje

Iz angleške revije "Labour monthly" priobčujemo članek R. P. Dutta, odličnega poznavalca Indijskih razmer. Ob Gandhiji je smrti so namreč tisti, ki poskušajo dušiti Indijsko osvobodilno gibanje, licemerno točili silze in razglajali velikega boreca za pravice indijskega ljudstva za svojega svetnika. S tem so hoteli prikriti svoje mravnjaške spletke, vendar pa jih jasno razkrinkava prav zadnje razdobje Gandhijevega življenja, s katerim nas seznanja pisec.

Gandhi je umrl tako kot je živel — v boju za stvar Indije in človeštva. Umrl je tako kot Abraham Lincoln, kot Marat, kot Jaures, kot toliko prvih borcev v boju za osvoboditev človeštva—pod rokami morilca, orodja temnih sil. On, ki bi bil v starosti 78 let lahko iskal miru in se po polstoletni vodilni vlogi umaknil, se je vrgel na bранik, če so drugi odpovedali ali popuščali, in je dal življenje in kri, da bi rešil Indijo ogabne orgije množičnega krvoprelitja in re-akcije, ki je sledila zloglasni av-gustovski pogodbi, pred katere posledicami je svaril.

Mrtvega vsi časte. Amerijci in Churchilli, ki so ga preganjali v življenju, so vrgli cvetlico na njegovo grmado. Toda spomin na njegovo poslednjo bitko in na način njegove smrti ne sme biti pokopan v togem mavzoleju ofi-cielnih pogrebnih svečanosti. Ta spomin je namreč politični di-namit, ki utegne še iz njegovega pepela razgibati Indijo v novo življenje in nov boj proti tem-nim silami, ki skušajo udušiti Indijsko osvobodilno borbo. Zada-nja, Gandhijeva leta so bila de-jansko krona njegovega življe-nja.

Pravega Gandhija težko spo-znaš v ofi-cielnih svečanosti. Njegovi čestitci ga hočejo na-pravit za svetnika; če je bil namreč sploh kak človek človečanski, preveč človečanski, je bil to Gandhi. Njegovi nasprot-niki lahko poudarjajo njegovo mehko in nedoslednost na na-čin, ki samo razodeva njihovo lastno neznanost in nesposob-nost, da bi razumeli veličino, ki je bila v njem.

Veličina Gandhijevega duha, njegova poštenost, pogum in ljubezen do človeštva, vse to se blešči in zasenči mnoge nedo-slednosti, protislovja in celo na-pake pri vodstvu, ki so bile izraz socialnih razmer njegove dobe, ki je bila še zmedeno nezrelo na njegovo poslednjo bitko in na narodnega prebujanja, ki ga je povzročil in vodil.

Nad četrto stoletja je bilo v Gandhiju utelešeno indijsko na-cionalno gibanje in to v dobi, ko je prava vsebina gibanja in njegovo zavestno vodstvo izra-žalo samo stremeljenje indijske meščanske revolucije. In ven-dar je množični upor, ki je bil gonilna sila, razodeval pred-vsem prvo prebujanje kmetijskih

PISMO IZ SLOVENIJE

Izseljenci iz Avstralije in Nove Zelandije se vračajo v domovino

V stari Jugoslaviji so se mo-rali delavci v znatnem številu seliti v tujino, da si tam poišče-jo kruha, ki so ga v domovini zaman iskali. V pretežni večini so se selili v Ameriko, ki je več desetletij privlačevala evropske izseljence sploh, ker je bila na glasu kot nekaka obljubljen de-zela, kjer je vsakomur dana možnost, da se dokopje do pro-storčka na soncu.

V zadnjih dveh desetletjih pred vojno, ko so ameriške obla-sti omejile dotok izseljencev v de-zelo strica Sama, pa so mnogi Jugoslavlani, zlasti iz Dalma-cije, začeli iskati srečo na čisto drugem koncu sveta—v daljnji Avstraliji in Novi Zelandiji. Kakor drugod, so si tudi tam naši rojaki s pridnim delom slu-žili vsakdanji kruh ter obenem dvigali blagostanje tujih ležel. Danes jim tega ni treba več, kajti nova Jugoslavija ima de-la in kruha za vse svoje sinove. Mnogo jugoslovanskih izseljen-cev je to uvidelo in se je že vr-nilo v domovino, tako iz Ameri-ke kakor tudi iz Avstralije.

Sedaj je na potu v domovino kakih 500 naših izseljencev iz Nove Zelandije. Potujejo z ju-goslovanskim parnikom "Rad-nik," ki je dne 2. marca odplul iz Fremantla.

Prihod "Radnika" v Novo Ze-landijo je bil za naše tamošnje rojake velik dogodek. Ko je pa-rikl priplul v luko Auckland, ga je na obali navdušeno pozdra-vila velika množica izseljencev, od katerih so mnogi prišli iz od-daljenih krajev, da bi videli pa-rikl nove Jugoslavije in slišali od njegove posadke novice iz domovine. Parnik je obkrožilo veliko število čolnov, natrpanih z našimi izseljenci, ki so s pe-tjem in viharimi klici dajali du-ška svojemu veselju. Posebno odposlanstvo jugoslovanskih no-vozelandskih izseljencev je po-zdravilo poveljnika in posadko ladje ter izrazilo v imenu vseh tamošnjih Jugoslovancev veliko veselje spričo izrednega dogo-dka kot je prihod prve jugoslo-

vanske ladje v Novo Zelandijo po osvoboditvi.

Odposlanci so obenem pova-bili posadko na veliko sveča-nost, ki so jo pripravili naši iz-seljenci. Svečanosti se je udele-žilo okoli 2,000 naših izseljen-cev in delegatov jugoslovanskih društev in organizacij v Novi Zelandiji. Navzoči so bili tudi zastopniki sindikalnih organi-zacij. V dvorani je posadki "Radnika," ki so jo naši rojaki pozdravili z navdušenimi vzkliki in ovacijami Jugoslaviji, izrazil dobrodošlico predsednik ju-goslovanskega sveta izseljencev v Novi Zelandiji, ki je med dru-gim dejal, da so izseljenci iz-redno veseli, da jim nova Ju-goslavija nudi možnost povratka v domovino in da bodo zato za-stavili vse svoje sile za uresni-čenje petletnega gospodarskega načrta. Nato so govorili še pred-stavniki raznih drugih društev in organizacij, med njimi društva "Maršal Tito" ter predstav-niki izseljencev, ki se bodo vr-nili v domovino.

Predsednik sindikata luških delavcev Nove Zelandije H. Varnes je dejal, da je srečen, ko vidi predstavnike tiste dežele, ki so jo tako občudovali med vojno in ki jo sedaj občudujejo spričo velikih naporov pri ob-novi in izgraditvi države. Imel je priliko prepričati se o lažeh, ki jih svetovna reakcija širi o Jugoslaviji. V imenu 40,000 član-ov sindikatov iz Aucklanda je pozdrvil posadko predsednik krajevnega sindikalnega odbora ter izrazil željo, da bi se vzpo-stavili čim tesnejši stiki med delavskim ljudstvom Nove Zelandije in Titovo Jugoslavijo.

V imenu posadke je govoril poveljnik "Radnika," kapetan Lončarič, ki se je zahvalil za sprejem, ki ga je bila deležna posadka. Nato je govoril o juna-ški borbi jugoslovanskih naro-dov med vojno ter njihovih na-porih pri obnovi in izgraditvi Jugoslavije. Svoj govor je za-ključil s pozivom na izseljence, ki se vračajo v domovino, ka-kor tudi na tiste, ki še ostanejo v Novi Zelandiji, naj čim več pripomorejo k uresničenju pet-

letnega gospodarskega načrta Jugoslavije.

Govor poveljnika so navzoči pozdravili z viharimi vzkliki in ovacijami Jugoslaviji in marša-lu Titu. Nato so predstavili jugoslovanskega sveta izseljen-cev izročili poveljniku "Radni-ka" darove za maršala Tita, ženske iste organizacije so pa obdarovale posadko in poveljni-ka. Svečanost je zaključila pro-sta zabava s petjem in godbo.

Odhod parnika je pozdravilo več tisoč ljudi. Ko je parnik plul skozi luko, ga je spremljalo veli-ko število ribiških ladij in čol-nov. Manifestacij je bilo konec šele, ko je parnik zapustil luko.

Izseljenci, ki se z "Radnikom" vračajo v domovino, bodo pri-speli v Jugoslavijo v začetku aprila.

Uredbi o odkupu klavne živine in volne

Vlada Federativne ljudske republike Jugoslavije je izdala uredbo o obveznem odkupu klavne živine od kmetovalcev, kmetičkih delovnih zadrug in državnih kmetijskih posestev. V smislu te uredbe bodo morali ži-vinorejci prodajati državi dolo-čeno količino živine, in to vse vrste goveda, prašičev, ovc, jag-njet, koz in kozličev. Živina se bo odkupovala po določenih dr-žavnih cenah. Prodajalci bodo poleg kupne vsote prejeli poseb-ne bonde za nakup industrijske-ga blaga po nižjih enotnih ce-nah, kakor velja to pri odkupu kmetijskih pridelkov.

Slično uredbo je izdala vlada Federativne ljudske republike Jugoslavije tudi glede obvezne-ga odkupa volne, ki se bo izva-jal po državnih (vezanih) cenah in bodo prodajalci poleg vsote kupnine prejeli tudi ustrezajo-če število bondev za nakup indu-strijskega blaga po nižjih eno-tnih cenah.

Uredba o odkupu živine ima namen zagotoviti potrebno koli-čino mesa za redno preskrbo de-lovnega prebivalstva in spada torej med ukrepe, storjene v svrhu dviga življenjske ravni delovnega ljudstva.

Uredba o obveznem nakupu volne ima namen preskrbeti do-mačo lahko industrijo s potreb-no volno.

množice iz stoletnega spanja, množice, ki so sicer tičale v sto-tero vezeh starih tradicij, ver-skega in socialnega konservati-zma, naivnega in fantazijske-ga gledanja v preteklost ali utopičnega hrepenja, odetega v jezik mitoloških legend—pa, so kljub temu tipale svojo pot na-prej do temeljne socialne spre-membe. Noben drug voditelj ka-kor Gandhi ni mogel v tej pre-hodni dobi premostiti vrzeli med dejansko meščanskim vo-dstvom nacionalnega gibanja in med množicami, ki so se prebu-jale, toda se še niso zavedale.

V dobrem in slabem je Gand-hi to uresničil in je gibanje vo-dil in zdelo se je celo, da ga je on ustvaril. Gandhij je bil tuj sa-mo modernemu delavskemu raz-redu, otroku tovarniške indu-strije in njegovi filozofiji—marksizmu. To se je spremenilo šele postopno, ko so se množice pod vidnim vodstvom delavske-ga razreda začele dejansko za-vedati lastnih interesov. To so bile na indijski pozornici že vidne prave razredne sile in raz-redni odnosi, ki se jim ni bilo več treba skrivati pod mitolo-ške prevleke.

Gandhijeva smrt je nekako simbolizirala vsa nasprotja nje-govega življenja. Apostol "preprostega življe-nja" je umrl v knežji palači naj-bolj brezobzirnega izkoriščeval-nega multimilionarja iz vladajočega indijskega razreda de-narnih mogotcev.

Apostol "nenasilja" je umrl kot žrtev odvratnega morilske-ga in gangsterskega nasilja, ki je bilo v glavnem posledica do-goletnih imperialističnih in re-

akcionarnih spletk in netenja-raprtij, bila pa je to tudi usod-na posledica četrtoletnega pri-diganja "nenasilja," ki je ubija-lo revolucionarno energijo mno-žic.

Toda umrl je zvest svojim na-čelom, borec na svojem mestu, rodoljub, mučenik za človeštvo in spodbuda vsem, ki pridejo za njim.

Gandhijevega nesmrtnega de-la za indijsko nacionalno giba-nje in za osvobodilni boj člove-štva tu ni treba omenjati. On je prižgal plamen upora proti im-perialistični nadvladi. On je spravljal nacionalno gibanja iz oz-kega kroga liberalne ustave v množice. Boril se je za demokra-tično enotnost nad krajevnimi razprtijami. Kot njegov veliki prednik Tolstoj je vzbujal gore-če sovražstvo do okov lažnevi ci-vilizacije, čeprav ni imel jasne socialne teorije, da bi nakazal pot do rešitve.

Njegova mehkoča je bila po-sledica prehodnega razdobja v gibanju, ki ga je zastopal. Le počasi se je dvignil do borbe proti imperializmu. Ko je služil vojsko v imperialistični unifor-mi, čeprav samo kot sanitetec pri nosilcih v burski vojni, ali kar je bilo še huje v vojni proti Zulujem, so ga že navdajali sta-ri nazori "lojalnosti," kar se je zopet pokazalo v prvi svetovni vojni. Kot njegov prednik Tilak je skušal združiti borbeni naci-onalizem z indijsko preroditvi-jo, čeprav je skušal očistiti hin-duizem in se je neutrudljivo bo-ril proti krajevemu in kastne-mu separatizmu.

Toda ta kombinacija nacio-nalizma in hinduške preroditve

je napravila nacionalno fronto ranljivo, ker je imperialistična politika izigravala verske razli-ke in je pomagala sejati seme strašne žetve, ki se je nazadnje končala z njegovo smrtjo pod roko hinduškega šovinista. Ker ni imel jasne socialne teorije in je združil idealizirano abstrakt-nega "kmata" z oznanjevanjem doktrine o "poverjenstvu" zemljiškega posestnika in kap-talista, sta postala njegov soci-alni nauk in njegovo vodilno or-ožje velikih posestniških interesov, ki so se bližali kapitu-laciji pred imperializmom.

Bal se množičnega nasilja in videl v naraščajočem odporu de-lavcev in revnih kmetov samo nevarnost "rdečega propada in anarhije," do zadnjega pa ni uvidel, da grozi prava nevar-nost nasilja in anarhije z desne, ne pa z leve strani, ker uporabi-lja reakcija orožje krajevnih razprtij. Njegova teorija "nenasi-lja" je torej dejansko služila interesom posedujočih razredov in končno interesom imperia-li-zma.

Tako se je zgodilo tole: Ko je po drugi svetovni vojni Indijo razgibal največji nacionalni od-por, v dnevi slavne indijske mornariške vstaje, ko je na uli-cah vladala hindu-muslimanska enotnost, je videl Gandhij izro-čeno, "da bo Indija izprobe-jevala vladno misijo in je hitro-pozdravil vladno misijo in za-go-varjal kompromisni dogovor z imperializmom.

Ko pa je prišel kompromisni dogovor v obliki Mountbatten-ove koncesije in se je pokazalo,

(Dalje na 3. strani)

PRIMORSKE VESTI

24. marca, 1948.

Razkrinkana imperialistična igra s Trstom

Tržaškimi delovnim množicam je bilo takoj ob prvih vesteh o zloglasni ameriško - britanski notici glede odstopitve tržaškega svobodnega ozemlja Italiji povsem jasno ozadje te imperialistične igre, ki je bila sprožena točno v trenutku, ko se predvolilna borba v Italiji bližja svojemu vrhuncu in ko je hirajoča režimska propaganda potrebovala injekcije od zunaj. Demokratičnim ljudjem, ki živimo pod totalitarnim režimom angloameriške vojaške uprave v Trstu, so prav dobro znane goljufive in varajoče metode zapadnjaškega reaktorarnega režima. Zaradi tega smo takoj spoznali, da katerim grmom tiči zajec. Navedena nota ni nič drugega nego predvolilni manevar za potuho reaktorarnega elementa v Italiji, ki ima tudi v Trstu svojo podružnico.

Tukaj lahko iz bližine spoznamo to družino, ki ji je dovedlo vsako sredstvo, za doseg svojih sebičnih ciljev. Na tržaški šovinisti so sicer prvi kmeti zavirali, toda kmalu so ušli ob spoznanju, da so tukaj še tržaške delovne množice, mimo katerih politične volje ni mogoče iti. Kamalje se je delovno ljudstvo že dolgo vztrajno in hrabro bori za svoje pravice, kakor se je dni zbira na velikih shodov in zahtevajoč svojo pravico pri javni upravi, kar so na teh zborovanjih Osvobodilne fronte opozarjali ljudski govorniki, da služi predlog o politični Trsta k Italiji samo dobro sredstvo, tako kažejo tržaške delovne množice trdno voljo, da nadaljevati svojo borbo za

demokratične pravice ter svobode, ki se jim te množice ne bodo nikdar odrekale.

Poizkusi manifestacij v Trstu so ob tej enotni volji tržaškega delovnega ljudstva klavrno propadli. Ko so se neke skupine šovinistov približale splotju, kjer ima svoj sedež Zvezza primorskih partizanov, tedaj so jih v društvenih prostorih zbrani partizani nagnali z junaškim klicom "Na juris". Tržačani se niso zganili kljub očitni podpori tržaškega radia in policije. Tudi italijanske zastave so bile zelo na redko posejane.

Glas tržaške protifašistične mladine

Pritisk, ki ga čuti tržaška protifašistična mladina dan na dan, je rotil močno mladinsko organizacijo, ki je rasla v odporu proti kolonialnim metodam anglo-ameriške vojaške uprave. Okupacijska oblast je uporabila vsako priliko, da bi onemogočila Zvezo antifašistične mladine v njeni politični, kulturni in gospodarski borbi. Povezana v tej svoji organizaciji se tržaška demokratična mladina bori v vrstah vsega tržaškega delovnega ljudstva, združena v skupnih akcijah mladih Slovencev ter Italijanov, delavcev, kmetov in dijakov. Ta mladina je izpričevala svojo moč nedeljo 21. marca ob pričetku svetovnega mladinskega tedna z velikim zborovanjem v kinu Ideale, na katerem je sklenila, da bo še bolj utrčila svojo organizacijo ter bratstvo med slovensko in italijansko mladino. Hkrati pa hoče tržaška protifašistična mladina pospešiti priprave za praznovanje letošnjega prvega maja, ko bodo tržaške ljudske množice pokazale svojo voljo, da hočejo živeti v miru in bratstvu. Mladina ne bo

nikdar dovolila, da bi postal Trst vojaško oporišče anglo-ameriškega imperializma.

Hvaležnost Renč padlim partizanom

Znano je, koliko so Renče na Goriškem žrtvovali v narodni osvobodilni borbi za lepše dni Slovenskega Primorja. Okoli 150 borec iz Renč je darovalo svoje mlado življenje na oltar svobode. Te dni pa so se zbrali zidarji iz Renč in sklenili, da se bodo padlim, borecem častno oddolžili na ta način, da jim bodo sredi Renč postavili spomenik. Vsa Vipavska dolina se pripravljala, da se pridruži počastitvi spomina padlih Renč in okolice.

17.093: 424

Dne 10. marca je potekel rok za vlaganje prošelj za spremembo slovenskih nasilno političnih primkov v prvotno obliko in sicer na osnovi ukaza okupacijske uprave šte. 75. Rezultat tega za Slovence ponižovalnega ukaza je bil naravnost porazen. Sprič svojčas vloženih 17.093 prošelj za politično menjavo primkov na temelju zloglasnega kraljevega fašističnega zakona iz leta 1926, se je sedaj pokazalo, da se je odzvalo ukaz št. 75 komaj 424 prošelj, ki jim je bila proročja "ugodno" rešena. Pri navedbi v uradnem listu so pri objavljenih slovenskih primkih izpustili strešice ter s tem zopet izpričali svojo nepopolnost. To razmerje 17.093: 424 name veliko pove. V tem razmerju je dokaz, da se ne marajo poniževati pred sedanji oblastniki v Trstu, ki so Slovence z ukazom šte. 75 veleni prositi, da bi smeli nositi svoje lastne ob rojstvu pridobljene primke.

Ogromna večina Slovencev je torej pokazala, da je tako zavedna, da je upravičeno zahtevati potrdila upravičenosti zahtevo, da se Slovencev onemogoči no-

siti lastne slovenske primke brez vsakršnih poniževalnih prošelj. Tako si je anglo-ameriška vojaška uprava po nepotrebnem nakopala novo blamažo.

Novice iz Šempasa

Kakor po vsem Slovenskem Primorju, tako se tudi v Šempasu razvija vaško kulturno prosvetno delo, ki je tesno povezano z vsem našim življenjem, z vsemi našimi prizadevanji. Letos bomo gradili združne domove, ki bodo žarišče vseh pobud na vasi. Šempaske igralci ter igralke pripravljajo tri igre, poleg tega dve enodejanski iz političnega življenja slovenskih žena. Preteklo nedeljo je gostovala pri nas odrska skupina iz Grgarja z rusko veseloigro "Milion težav". Grgarci so nas zelo navdušili za bodoče delo. Pogovorili smo se z njimi zaradi obojestranskih gostovanj, ki naj nas še tesneje povežejo.

Namesto trupel—bodeča žica in bombe

Neka četa išče trupla po kraških jamah. Tudi v takozvani "Golobji jami" pri Bazovici je stikala z njimi. Namesto "žrtv" pa so našli veliko bodeče žice in železja, izpod katerega so potegnili bombe in granate srednjega in težkega kalibra. Tako je zopet shlapela pravljica po "žrtvah" po kraških jamah.

O tem in onem

V Trstu so umrli 69 letni Angel Bernardic, 85 letna Marija Zupan, por. Humar, 44 letna Anna Deela, 74 letna Marija Mezgec, vdov. Rautnik, 57letni Franc Stopar, 69 letna Marija Horvatin roj. Butinar, 77 letna Anita Višič, 64 letni Anton Valič, 74 letni Anton Raspolič, 37 letni Lucian Mermolja, 77 letna Ivanka Lozej in 83 letna Katarina Štrekelj. Pokojnikom svetel spomin!

27 letni Aldo Palmi je popil slino, 37 letni Henrik Madres si je prerezal žile na zapestju, 18-letna Alojzija C. iz Rojana je bila strupeno pijača. Vsi trije so hoteli v smrt, pa se jim ta večje količine neke strupene ki-odločitev ni posrečila.

65 letna Anna Kamper se je vrgla s 4. nadstropja v ulici Castaldi 4. Bila je takoj mrtva. Moževa nedavna smrt jo je tako potrla, da se je odločila za smrt.

V Ricmanjih je nastala eksplozija naboja, ki je smrtno ranil 27 letno Kristino Štrajnovno iz Istrske ulice v Trstu, ki je šla z možem in sinčkom na izlet v Ricmanje.

Osem trupel so našli delavci pri komanju na vrtu vile v ulici San Michele 20. Trupla so bili

PRODA SE

trgovino z žensko opravo, spodnjim perilom in drugimi potrebščinami. Nahaja se na prometnem kraju. Sedanji lastnik jo vodi 12 let ter jo sedaj prodaja radi odhoda iz mesta. Pokličite po 4. pop. — IV 0642.

Hišo za eno družino

s 6 sobami, se prod. V najboljšem stanju ter se lahko v kratkem času vselite vanjo. 1018 E. 76 St., EN 5878

IŠČE SE MOŠKEGA

za delo na farmi. Prednost imata, ki želi imeti dober dom, hrano in plačo. Pišite na Box 62, c/o Enakopravnost, 6231 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

Zastopniki "Enakopravnosti"

Za st. clairsko okrožje:

JOHN RENKO
1016 E. 76th St.

Za collinwoodsko in euclidsko okrožje:

JOHN STEBLAJ
775 East 236 St.
Redwood 4457

Za newburško okrožje:

FRANK RENKO
11101 Revere Ave.
Diamond 8029

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticalno in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora. Njegov naslov je

DR. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVE.
vokal E. 62nd St.: vhod samo na E. 62 St.
Urad je odprto od 9.30 zj. do 8. zv.
Tel.: EN 5013

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 East 61 Street
HE 2730

napol poapnena, Domnevajo, da gre za trupla članov družine grofov Prandi, ko so imeli navado, da so pokopavali umrle družinske člane kar na vrtu.

V Gorici se je na ulici smrti no ponesrečil z motorjem 27 letni Bruno Perko, bivši partizan in navdušen planinec. Slava njegovemu spominu!

Pevsko in glasbeno društvo ter Slovensko planinsko društvo v Gorici sta poživali svoje delovanje.

V Doberdolu je presegel Pe-

ra Medlinov devet "križev", pa kljub svojim devetdeset letom še zmerom prepeva.

Ako res želite, da bi vas vaši lastni otroci bolj spoštovali in razumeli, kupite knjigo Robert St. Johna "The Silent People Speak". V njej je opisana zgodovina naših bratov in sester v starem kraju!

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

Rx for an Interesting Career

These pharmacy technicians are working in the modern, well-equipped laboratory of the 34th General Hospital in Korea. Young men who show both an aptitude and a desire for specialization in the field of pharmacy may receive training and experience which will help them prepare for such a career or a similar one in the U. S. Army or the U. S. Air Force.

ZAVAROVALNINO

proti
ognju, tatvini, avtomobilskim
nesrečam, itd.
preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:

ENdicott 0718

DRUGA IZDAJA

ENGLISH - SLOVENE
DICTIONARY
(Angleško-slovenski besednjak)

Naročite pri:
ENAKOPRAVNOSTI

6231 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio
CENA \$5.00

CLEVELAND

JE SLOVENSKA METROPOLA V
AMERIKI!

V Clevelandu so naseljeni Slovenci, ozioroma Jugoslavlani iz vseh delov Slovenije in sploh Jugoslavije. V Clevelandu izhaja slovenski list

ENAKOPRAVNOST

ki prinaša dnevno zanimive novice iz vseh delov sveta.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

Gandhi--zadnje razdobje

(Nadaljevanje z 2. strani)

prinaša razkosanje Indije in prinaša spore in ojačeno govorico o reakcionarnem desnem krilu v nacionalnem gibanju, je Gandhi med vodilnimi političnimi voditelji prvi, ki je dvignil svoj glas.

7. julija preteklega leta, ko je Gandhi vodil opevali svitave "svobode," je Gandhi izjavil, da bo dominionski statut za Indijo zelo smrdeč, če bo Anglija pustila Indijo razkosano in v državljanski vojni. Septembra 1947 je pred vojno nevarnostjo Indijo in Pakistanom.

Ko so se takoj po Mountbat-tenovih ureditvi razvneli na prodajnih predelih Indije krajevni vojni in krvoprelitje, je Gandhi izjavil, da Indijo in zelo trpel tega. Naj tu le priobčimo pisma nekega prijatelja, kateremu je Gandhi 1947 pisal svojo dušo, da pokažemo, kako bojujemo in razočarano, ki ga je moral prestat v tistih dneh, ki je toli-ko političnih indijskih in britan-skih politikov prepevalo pesmi Gandhi. Gandhi je rekel v tem

razumem, kako je to, da me to strašne stvari dogajajo, da ne morem dojeti. Dolga leta se nisem boril in vedno bolj sem se boril na moči ter se vzpe-til v višje sedaj, ko smo v vojni vrhuncu, pa se vendar ne bojimo te strahote in kongres-ke moči, da bi učinkovito po-kušali preprečiti. Kak-ko napake smo napravili—kaj-ko smo jih napravili? Se drugače moglo vse drugače? Jasno je, da se je vse drugače moglo. Zato smo gradili kon-stitucijo, ki je bila razpadal in ki je bila očitno, da je propadel, da bi se boril

proti vsemu slabemu, kar se je dogajalo v Indiji."

In nadaljeval je z besedami, ki povedo vsi agonijo njegove duše:

"Vse se mi zdi temno, zelo temno in zelo malo nade vidim. Nekateri ljudje pravijo, da pride po temni noči svetla zora, jaz pa vidim samo temo noči, ne vem, kdaj bo prišla zora."

Toda Gandhi ni obupal. S svojim slabotnim telesom in neukrotljivo voljo se je vrgel v prvo vrsto bitke za enotnost. In v tem zadnjem herojskem boju je pričel dobivati prijatelje—ne več na desnem, ampak na levem kri-lu. Na svojem velikem propagandnem delu v Kalkuti in Delhiju je nastopil v tesni povezanosti s komunisti. Končno sta se Gandhi in revolucionarni delavski razred znašla skupaj v skupni borbi za demokratično enotnost naroda.

Komunisti niso samo pomagali organizirati borbo, ampak so ga za borbo opremili. Razložili so mu pogubno vlogo reakcionarnih krajevnih organizacij tako imenovanih RSS, ki so jo prepovedali šele po Gandhijevi smrti in po smrti Hinduja Mahasabhe. Sprva Gandhi—kakor je pozneje to sam javno izjavil, tega ni hotel verjeti. Sestal se je z voditelji RSS in ti so mu rekli, da so samo pobožni Hinduji z najbolj nedolžnimi smotri. Toda preden so položili obremenjujoč akt s stvarnimi dokazi, Gandhi se je prepračil.

Da se Gandhiju to prepračanje še bolj utrdi, so bila potrebna dejanja. Šel je na vseindijski kongresni odbor v novembru in začel z ofenzivo. Zigosal je pristaje RSS in Hinduja Mahasabhe na kongresu in v vladi. Izjavil je:

"Pred nekaj dnevi sem se setal z voditeljem RSS in sem celo hvalil RSS zaradi njegovih izjav. Kmalu pa sem se prepračil, da sem bil prevaran. Člani RSS ne smejo ostati na kongresu."

Govoril je o dr. Shyama Prasad Mookerjeeju, ministru za industrijo in preskrbo v indijski centralni vladi:

"Ali je doktor Shyama Prasad tu? Ni ga. Želim, da bi bil tu. On je pristaša Mahasabhe. Mahasabha je sovražnik kongresa. Zato zanj v kongresu ni mesta, ali pa naj zapusti Mahasabhe."

Januarja je vrgel Gandhi v bitko svoje zadnje orožje—post. Ko je 12. januarja oznanil svoj post, je rekel:

"Smrt bo zame slavno odrešenje, bolje bo to kakor da bi bil pasivna priča uničenja Indije."

Oznanil je svoj post ne samo za enotnost, ampak tudi proti temu, kar imenuje—s citatom iz prijateljskega pisma iz Andhra v Madrasu—"razcepjenost v kongresnih krogih, denarno pridobitna dejavnost več članov zakonodajnega sveta in skupščine in slabotnost ministrov," in izjavil: "Korupcija, ki jo opisuje ta prijatelj, ni morda edinstven primer v Andhri. Pazimo!"

Gandhi je celo imenoval Patela, desničarskega diktatorja kongresnega stroja, ko je izjavil, da on ni Patelov "kimovec" in dodal:

"Če je Sardar Patel oficijelni sovražnik muslimancev, naj Pandit Nehru zahteva od njega, da se umakne."

S to odkrito ofenzivo proti temnim silam v Indiji je Gandhi zapečatil svojo usodo. V štabu desnega krila so pričeli šepetati: "Staremu možu se je zmešalo; bolje bo zanj, če se umakne s poti. Letaki reakcionarnih voditeljev so odkrito pozivali k umoru Gandhija in Uehruja.

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

PRVA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Aksinja je dvignila oči in zardela, ko se je srečala s prednim stotnikovim pogledom, ki je brez besed izražal svojo pohoto. Občutila je kljubost in mrznjo, ko je videla, da te ostre oči strme vanjo. Nepremišljeno je odgovarjala na neumna vprašanja, ki jo je z njimi obkladal Jevgenij Nikolajevič, in se poskušala odstraniti.

— Grem. Moram nakrmiti rase.

— Malo počakaj. Ni sile... — Stotnik se je nasmihal in potresal z nogami v tesnih jahalnih hlačah.

Veliko je spraševal Aksinjo o prejšnjem življenju, delal pripombe z globokim, očetovemu podobnim glasom in streljal po željive pogleda s svojimi kakor studenčnica jasnimi očmi.

Ko je Grigorij opravil delo, se je vrnil v izbo. Stotnik je pogasil plamene svojih oči, mu ponudil cigareto in kmalu potem odšel.

— Zakaj je ostal tukaj? — je Grigorij zamolklo vprašal Aksinjo, ne da bi jo pogledal.

— Le kako naj vem? — Aksinja se ni nič kaj naravno nasmehnila, ko se je spomnila stotnikovega pogleda. — Prišel je in se usedel tja: vidiš, Grišenka, pogled, takole, — in je posnemala stotnikov način sedenja, krivec hrbet kakor leoni, — in je ostal in venomer potresal z nogami. Toliko da mi ni bilo slabo: njegova kolena so ostrá, ostrá.

— Očarala si ga: kaj jaz vem, kaj si mu napravila? — Priprte Grigorijeve oči so hudobno gledale.

— Mar mi je on! — Le pazi se dobro, če ne, ga bom lepega dne treščil po stopnicah.

Aksinja je gledala Grigorija in se ni nehala smejati, ker ni vedela, ali se šali ali resno misli.

15

Četrti teden v postu je bilo konec zime. Na Donu se je blizu brega nabral nekakšen umazan šobast naborek; led, deloma plavajoč po gladini, je posivel, se napel in preluknjaj. Proti večeru je bilo slišati z gora zamolklo grmenje, ki je po napovedih starih naznanjalo zmrzal, namesto tega pa se je z naglimi koraki bližal čas odjuge.

Zjutraj je še pokrivala vodo tenka plast ledu, a proti poldnevu se je zemlja ogrela in ozračje je prevzel vonj po marcu, po zmrzlem lubu česenj, po sprneli slami.

Miron Grigorijevič je zlagoma pripravil vse potrebno za

oral. Okoriščal se je z dnevi, ki so se venomer daljšali, brusil v vozarni brani zobe in skupaj s Cetjkom sestavljal dve novi ogrodnji za kolca.

Ded Grišaka je opravil velikonočno dolžnost četrty teden v štiri deset dnevnem postu. Prišel je iz cerkve ves višnjev od mraza in se pritoževal snahi:

— Toliko da nisem zmrznil zavoljo popa. Nič prida duhoven ni, res... Mudi-se z opravilom kakor kmet s svojo košaro jaje, ko jih nese na semenj. Prava mora!

— Bolje bi bilo, očka, ko bi opravili velikonočno dolžnost na velikih teden; takrat bi bilo malo topleje.

— Pokličí mi Nataljo, naj mi splete par nogavic iz še debelejše volne: v tehle sivih in prepranih, ki jih nosim, bi še volku zmrzile tace.

Natalja je bila v očetovi hiši "kakor kmet na kotu"; venomer je mislila, da se bo Grigorij vrnil k njej in v svojem srcu ga je nenehoma čakala, ne da bi poslušala glas pameti. Po noči jo je trpilo žgoče domotožje in vila se je kakor strta pod nezasuženo bolečino. Temu se je kaj kmalu pridružila še druga nesreča in Natalja se je z dušo, polno hladne groze, ponoči premetavala v svoji dekliški izbi, kakor se ptič, ki mu je strel odlomil kreljut, premetava po dnu jarka. Ze takoj prve dni jo je začel Mitjka opazovati drugače kakor poprej in nekoč jo je ustavil v veži ter jo brez uvoda vprašal:

— Se ti toži po Grišku?

— In kaj ti tebi mar?

— Potolažil bi te rad...

Natalja se mu je zazrla v oči in se zgrozila. Mitjka je pripravil svoje zelene mačje oči in v vežni temi so se mu iskriale pohotne zenice. Natalja je zaloputnila vrata, zbežala v izbico deda Grišaka, tamkaj dolgo stala in poslušala burno utripanje svojega srca. Drugi dan se ji je Mitjka približal na dvorišču. Pokladal je bil živini in na krzne ni kučmi in na laseh so mu še visele zelene travne bilke. Natalja je ravno podila pse od korita, kjer je bila pripravila pičo za prašiče.

— Nikar si preveč ne ženi k srcu, Natalja...

— Pri priči bom poklicala očeta! — je zavpila Natalja in nastavila roke v obrambo.

— Ponorela si!

— Pojdi stran, prekleti!

— Čemu vreščiš?

— Zgini stran, Mitjka! Če ne, pojdem pri priči k očetu in mu bom vse povedala. Kako me gledaš? Oh, oh, nesramnež. Le kako te more zemlja nositi?

— Nu, kakor vidiš, me nosi in se mi ne vdre pod nogami. — In Mitjka je v potrdilo svojih besed zateptal s škornji po tleh in uprl roke v bok.

— Pusti me pri miru, Mitjka! — Zdaj te bom pustil, ampak ponoči bom prišel k tebi. Pri mojdusi, da res!

Natalja je odšla, trepetaje po vsem telesu. Zvečer si je pripravila ležišče na skrinji; hotela je imeti ob sebi mlajšo sestro. Vso noč se je neprenehoma premetavala z boka na bok in z vročimi očmi strmela v temo. Čakala je, da bi zaslislala najrahljši šumot, pa bi zakričala, da bi se razlegnilo po vsej hiši; ali tišino je motilo samo smrčanje deda Grišaka, ki je spal v sosednji izbi, in počasno hrkanje mlajše sestre, zlekne ne ob boku.

Dnevi so minevali in ubožica je čedalje bolj hiralá.

Mitjka, ki še ni prebavil sramote, prizadejane mu od Mohova, se je potikal okrog ves zamišljen in hudoben. Zvečer je hodil na prežo in redko je prišel domov pred dnem. Hodil je v vas k nič prida ženskam in kvartar k Stepanu. Miron Grigorijevič ni še nič rekel, ali opazoval ga je dobro.

Nekega večera v velikem tednu je srečala Natalja Panteleja Prokofjeviča pred trgovino Mohova. On ji je prvi pomignil:

— Počakaj no malo.

Natalja se je ustavila. Ostro jo je zabolelo, ko je zagledala temni obraz Panteleja Prokofjeviča s krivim nosom, ki jo je tako spominjal Grigorijevega obraza.

— Zakaj ne prideš nič več k nam? — je začel starec, izmikačjo se njenemu pogledu, kakor da je on kriv pred Nataljo. — Moji stari se toži po tebi... Boji se zate... Nu, kako ti kaj gre?

Natalja se je rešila neprostovoljne zmedenosti.

— Hvala vam... — in spotaknila se je ob besedi "očka"; potlej je dokončala vsa zmedena: — Pantelej Prokofjevič.

— Zakaj ne prideš nič v vas?

— Veliko dela imam doma.

— Naš Griška, ah! — Starec je bridko zmajal z glavo in potem dodal: — Lepo je zagodati, mrha!... Skupno življenje se je tako lepo začelo pri vaju... eh!...

— Nič ne pomaga, očka! — je hripavo in ostro kriknila Natalja. — Ni nama bilo, kakor je videti, namenjeno.

Pantelej Prokofjevič se je zmedel, ko je zagledal Nataljine oči, zvrhane solz. Ustnice so se mladi ženi pačile v naporu, da bi držala jok. — Zbogom, duša draga!... Nikar si ne ženi k srcu zastran tega vražjega psa. Niti enega tvojega lasu ni vreden. Morebiti se bo vrnil. Tako rad bi ga videl; napovedal bi mu jih malo! Natalja je odšla in skrila glavo globoko med ramena, kakor

da so jo bili pretepli. Pantelej Prokofjevič je dolgo stopicljaj v zadregi; človek bi bil dejal, da se misli pognati v tek. Natalja se je obrnila, preden je zgnila za vogel: njen tast je šepa je šel čez trg in se močno opiral na palico.

16

Sestanki pri Štokmanu niso bili več tako pogosti kakor prej. Bližalo se je lepo vreme in kolkaki so se pripravljali na spomladne opravke. Prihajali so sampa še oni iz mlina: Valet, Davidka in strojnik Ivan Aleksejevič. Na veliko sredo zvečer so se sešli v delavnici. Štokman je sedel na svoji klopi in ugajal s pilo prstan, ki ga je bil izrezal iz srebrnega rublja. Skozi okno je padal snop žarkov zahajajočega sonca in risel na tla rumenordečkasti kvadrat. Ivan Aleksejevič je vrtel med prsti klešče.

— Zadnjič sem bil pri gospodarju, da bi se pogovoril z njim glede bata. Treba bi ga bilo odnesti v Milerovo; tam bi ga lahko popravili, mi pa, kaj neki moremo narediti? Dobil je takole široko razpoko. — On Ivan Aleksejevič je z mezincem pokazal velikost.

— Ali ni v Milerovem neka tovarna? — je vprašal Štokman, pilil in sejal okrog sebe silno droben srebrn prah.

— Martinovke so. Lani sem bil po naključju tamkaj.

— Veliko delavcev?

— Kolikor le hočeš. Najbrž kakih štiri sto.

— In kako se jim godi? — Štokman je delal in nenehoma otrešal z glavo; zato so mu besede prihajale iz ust pretrgano, kakor bi jecljal.

— Kar dobro živijo. Sploh niso proletarci; so, tako... nekakšno govno.

— Zakaj? — je radovedno znil Valet; sedel je zraven Štokmana in imel pod koleno prekrižane prste kratkih in lopatastih rok.

Mlinar Davidka je bel od moke, ki se mu je bila ulegla na lase, hodil gor in dol po sobi, suval dišeče ostružke in z nasmehom prisluškoval njihove mu suhemu hrestenju. Zdelo se mu je, da se spreha po gozdu, po tleh, čez in čez pokritih z odpadlim listjem, ki se mu mehko vdira pod nogami, pod njim pa je čutiti prožno odpornost mlade, mehke zemlje.

Ker so vsi skupaj premožni, — je nadaljeval Ivan Aleksejevič. — Vsak ima svojo bajtico, svojo ženo in vsakršno udobnost. Razen tega so po večini baptisti. Njihov gospodar je pridigar in, kakor pravijo, "roka roko umiva", a sta obedev tako umazani, da bi ju ne bilo mogoče očediti niti, če bi ju s strgačo strgal.

— Ivan Aleksejevič, kaj so "baptisti"? — je vprašal Davidka.

— Baptisti? Nekako po svoje verujejo v Boga, kakor tisti mnogobožci.

— Vsak osel po svoje ponori, — je dodal Valet.

— Torej, stopim k Sergeju Platonoviču — je nadaljeval pripoved Ivan Aleksejevič. — Pogovarjal se je z Atjopinom in mi je dejal, naj počakam v prednji sobi. Sedem torej in čakam. Skozi vrata sem poslušal, kaj sta govorila. Gospodarju se je razvezal jeziček: "Prej ko prej, je dejal, se bo vnela vojska z Nemcem, bral sem v neki knjigi." In Atjopin — veš, da knjenig govorí. — "Že, a ne strinjam se z vami, kar se tiče vojske." — Ivan Aleksejevič je tako dobro oponašal Atjopina, da je Davidka obstal z odprtimi usti in se kratko zarežal; potlej je pa utihnil, ko je zagledal porogljivi Valetov pogled.

— Ne more biti vojske z Nemčijo, ker živi od našega kruha, — je nadaljeval Ivan Aleksejevič, ponavlja je pogovor, ki ga je bil slišal. Pri teh besedah se je vmešal v pomenek še en glas, ki ga takrat nisem prepoznal, a se je pozneje izkazalo, da je bil to nek častnik, sin gospoda Listnickega. "Vojska", pravi, "bo med Nemčijo in Francijo zastran vinogradov; mi se za vse na svetu ne bomo vmešali."

— Kaj se tebi zdi, Osip Davidovič? — je vprašal Ivan Aleksejevič in se obrnil k Štokmanu.

— Jaz ne znam prerokovati, — je odvrnil le-ta izmikačjoče in ogledoval na dlani dokončani prstan.

— Če si bodo skočili v lase, se bomo gotovo vmešali tudi mi. Tudi če bi ne hoteli, bi nas potegnili s silo zraven, — je modroval Valet.

— Vidite, dečki moji, kako je s to rečjo, — je začel Štokman

in ljubeznivo vzel Ivanu Aleksejeviču klešče iz rok.

Govoril je zelo resno in očitno hotel natančno razjasniti položaj. Valet je skrčil noge, ki so mu visele od klopi, Davidka je zakrožil ustnice, ne da bi docela pokrtil vlažno belino močnih zob, in Štokman je z razboritostjo, ki je bil vajen, pojasnjeval v kratkih, jedrih in natančnih stavkih, kakor da bi si jih bil že prej pripravil, razloge spopada med kapitalističnimi deželami, ki hočejo trge in kolonije. Zmotil ga je jezni vzklík Ivana Aleksejeviča:

— Počakaj no malo, kaj pa je vse to nam mar?

— Tebe in tebi podobne bo šel glava bolela zavolja mačka drugih, — je med smehom odhul Štokmana.

— Ne bodi otročji, — je segel v besedo Valet. — dobro poznaš stari pregovor: "Gospodje se tepo, hlapce pa glave bole."

— Hm, — je šobasto zmečkal Ivan Aleksejevič in se očividno trudil, da bi razbil trdo gnot misli v svojih možganih.

(Dalje prihodnjé)

JOS. ŽELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVE.

ENDicott 0593

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.

Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.

COLLINWOODSKI URAD:

452 EAST 152nd STREET

Tel.: IVanhoe 3118

DON'T MISS THE
Duquesne University Tamburitzans
COLORFUL

MUSICAL REVIEW

SUNDAY, APRIL 18th

8:30 P. M.

SEVERANCE HALL

CLEVELAND, OHIO

Admission \$2.40—\$2.00—\$1.60 (tax included)

Sponsored by the

ZUMBERAK LODGE (859)

Croatian Fraternal Union

Central Ticket Distribution

Golub Funeral Home—4703 Superior Ave.

POŠILJKE
za Jugoslavijo

DOBROVOLJNI ODBOR bo odzaj naprej stalno prejemal naročila za moko in pakete ter isla odpremljati v Jugoslavijo američkimi in jugoslovanskimi ladjami.

Preko nas lahko pošljete:

MOKO Za ceno 13 DOLARJEV vrečo bele moke (100 funtov) prve kvalitete.

STANDARD PAKETE

PAKET "A"—108 funtov čiste teže za — \$38.—

PAKET "B"—67 funtov čiste teže za — \$25.—

V ceni teh paketov kakor v ceni moke so vključeni vsi stroški dostave do prejemnikovega naslova kjerkoli v Jugoslaviji, kot tudi zavarovanje. V slučaju, da prejemnik ne bi dobil paketa ali moke, vam povrnemo denar ali pa pošljemo drugo pošiljko brezplačno.

PRIVATNI PAKETI Pakete, katere sami spakirate pošljite na nas, a mi jih odpremo v Jugoslavijo. Za podrobnejše informacije glede odpošiljanja paketov pišite po tozadevne listine.

"DOBROVOLJNI ODBOR"

245 West 18th Street

New York, N. Y.

VAŽNO: Čeke in Money Orders napišite na ime "Dobrovoljni odbor."

Če vam 'Enakopravnost' uga-
ja, naročite jo za poskušnjo vaše-
mu prijatelju in znanu. Če imate
kaka priporočila za izboljšavo čti-
va, sporočite ga in skušalo se ga
bo upoštevati.

ENAKOPRAVNOST

6231 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

Helen Hayes Tells How To
Make "Old Warriors" Chicken Pie

"Although my career keeps me terribly busy," says Helen Hayes, distinguished stage, screen and radio actress, "I manage to spend some time in my kitchen each day. I love to cook, and best of all, I like to make this chicken pie!"

Helen Hayes

"Old Warriors" Chicken Pie

1 hen (6 or 7 lbs.) 1 dozen hard boiled eggs
2 cans of French mush- salt and pepper
rooms (fresh mushrooms 1 tablespoon of chopped
darken color of pie.) celery

pie crust
(for eight people)

Store hen in refrigerator for 24 hours. Boil as you would for salad and add seasoning as desired. Allow chicken to cool and soak in cooking water for another 24 hours. Then skim off all fats that have risen to top of pot and place in clean used fat can. Halve mushrooms and slice eggs separately. Dice chicken and place a layer in bottom of deep baking dish. Then add a layer of sliced eggs and a layer of mushrooms. Repeat layers until dish is full. Meantime, boil away half of the stock in which the chicken was cooked and pour remainder into dish. Cover with a very short pie crust and bake as an ordinary pie.

"No matter how busy I am," says Miss Hayes, "I see to it that all my used kitchen fats and table scraps are salvaged. It's really smart and thrifty, for meat dealers pay well for every pound turned in."

Portable Sprayer Gets Tops of High Trees

LANSING, MICHIGAN—A low cost, portable high pressure power sprayer gets spray material into the tops and centers of mature fruit or shade trees. Made by John Bean, this Spartan sprayer will also kill weeds, rid barns and poultry houses of insect pests, flies and mosquitoes, protect vegetable and flower gardens. The sprayer delivers up to 3 gallons a minute at pressures up to 200 lbs. The all steel 15 gallon tank has jet agitation to keep spray material mixed. Other features are: gasoline or electric power, high pressure hose, special full control spray gun and aluminum extension pipe for getting extra "reach".

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. — HE 3028

SOUND SYSTEM
INDOOR—OUTDOOR

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov

Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo jamčeno

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENDicott 3113